

5. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2020r.

6. Sąd Okręgowy w Poznaniu III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Borowczak

Protokolant: prot. sąd. M. G.

7. przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Anny Ockert

8. po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 września 2020r. w Poznaniu

9. sprawy z wniosku D. Ś.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 25 marca 2017r. do 24 kwietnia 2018r. w sprawie Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt XVI K 16/18 zakończonej prawomocnym wyrokiem uniewinniającym oskarżonego

1) Na podstawie art.552§4 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy D. Ś.:

a) tytułem odszkodowania kwotę 9.750 zł (dziewięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty,

b) tytułem zadośćuczynienia kwotę 500.000 zł (pięćset tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty.

2) W pozostałym zakresie wniosek oddala.

3) Na podstawie art.554§4 k.p.k. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

SSO Tomasz Borowczak

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Wyroku Sadu Okręgowego w Poznaniu z dnia 25 września 2020r.	Sygnatura akt	III Ko 177/20	
1. WNIOSKODAWCA			
D. Ś. , urodzony w dniu (...) w P., syn R. i L. z d. W.			

<p>2. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA</p>			
<p>1.</p>	<p>Odszkodowanie (kwota główna)</p>	<p>Odsetki</p>	
	<p>kwota 9.750 zł (vide: protokół rozprawy k.67) jako odpowiadająca utraconemu wynagrodzeniu za okres pozbawienia wolności (13 x 1.000 zł) pomniejszona o 25% tytułem poniesionych przez Skarb Państwa kosztów utrzymania wnioskodawcy w czasie osadzenia – <u>kwota bezsporna pomiędzy stronami</u></p>	<p>ustawowe odsetki od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty</p>	
<p>2.</p>	<p>Zadośćuczynienie (kwota główna)</p>	<p>Odsetki</p>	
	<p>730.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w okresie od 25 marca 2017r. do 24 kwietnia 2018r.</p>	<p>ustawowe odsetki od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty</p>	
<p>4.3. Ustalenie faktów</p>			

0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
3.1.1.	<p>W marcu 2017r. wnioskodawca D. Ś. był zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) w charakterze przedstawiciela handlowego za wynagrodzeniem 1.000 zł miesięcznie. Poza oficjalnym wynagrodzeniem otrzymywał również od swojego pracodawcy comiesięczne „premie” w formie gotówkowej, których wysokości wnioskodawca nie potrafił jednak udokumentować w żaden sposób (nie odprowadzał również od tego dochodu podatku; wobec braku możliwości udokumentowania tych dodatkowych dochodów pierwotnie zgłoszone żądanie odszkodowania zostało ograniczone na rozprawie).</p> <p>W tym czasie D. Ś. zamieszkiwał ze swoją partnerką M. K. oraz wówczas 10-miesięcznym synem B. Ś.. Rodzina</p>	umowa o pracę	57-59	

	zamieszkiwała w domu położonym w miejscowości K., do którego krótko wcześniej się przeprowadziła. Partnerka wnioskodawcy w tym czasie przebywała na urlopie macierzyńskim pobierając w związku z tym zasiłek macierzyński.			
Zeznania wnioskodawcy Zeznania M. K.	64-65 65-67			
3.1.2.	W dniu 25 marca 2017r. w miejscu swego zamieszkania D. Ś. został zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany. W chwili zatrzymania wnioskodawcy w domu znajdowała się również jego partnerka M. K. i syn B.. Funkcjonariusze policji dokonali siłowego wejścia do miejsca zamieszkania, po czym dokonali jego przeszukania. D. Ś. został przewieziony do izby zatrzymań zaś po decyzji o zastosowaniu tymczasowego aresztowania osadzony w areszcie	dołączone akta Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. XVI K 16/18		

śledczym w Ś., a po 10 miesiącach w Zakładzie Karnym w G..

Wnioskodawca był tymczasowo aresztowany w okresie od 25 marca 2017r. do 24 kwietnia 2018r. w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Poznaniu pod sygn. akt XVI K 16/18, a która to sprawa została zakończona prawomocnym wyrokiem uniewinniającym D. Ś. od wszystkich zarzucanych mu czynów. W związku z tymczasowym aresztowaniem wnioskodawca nie otrzymywał wynagrodzenia.

W sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Poznaniu pod sygn. akt XVI K 16/18 D. Ś. przedstawiono cztery zarzuty dokonania przestępstw:

- zarzut przestępstwa z art.18§1 k.k. w zw. z art.163§1 pkt. 3 k.k. i art.288 § 1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k.,

- zarzut o przestępstwo z art.18§ 1 k.k. w zw. z art.163§1 pkt. 3 k.k. i

	<p>art.288§1 k.k. w zw. z art.11§3 k.k.,</p> <p>- zarzut zbrodni z art.13§1 k.k. w zw. z art.148§1 k.k.</p> <p>- zarzut zbrodni z art.13§1 k.k. w zw. z art.148§1 k.k..</p> <p>D. Ś. został prawomocnie uniewinniony od popełnienia wszystkich zarzucanych mu przestępstw.</p>			
<p>Zeznania wnioskodawcy</p> <p>Zeznania M. K.</p>	<p>64-65</p> <p>65-67</p>			
3.1.3.	<p>Fakt zatrzymania i tymczasowego aresztowania był znany sąsiadom oraz członkom rodziny D. Ś.. Szeroko został nagłośniony również przez media, przy czym wnioskodawca był wskazywany z imienia i pierwszej litery nazwiska oraz pseudonimu („D. Ś., ps. (...)) co skutkowało bezproblemową jego identyfikacją przez znajomych czy sąsiadów.</p> <p>Najbliższa rodzina wnioskodawcy (matka, siostra, dziadek) przestali z nim rozmawiać i</p>	Zeznania wnioskodawcy	64-65	

utrzymywać kontakty. Dziadek wnioskodawcy nawet po prawomocnym uniewinnieniu wnuka nie utrzymuje z nim kontaktów utrzymując, że skoro jego wnuk był tymczasowo aresztowany to „na pewno” nie był niewinny. Sąsiedzi wnioskodawcy również przestali utrzymywać kontakt z nim oraz jego rodziną, dopiero w ostatnim czasie zaczęli odpowiadać na powitanie.

W czasie tymczasowego aresztowania wnioskodawca nie spotkał się z niewłaściwym traktowaniem ze strony współsadzonych czy funkcjonariuszy Straży Więziennej. Warunki panujące w areszcie śledczym (małe cele, słabe oświetlenie do czytania, poczucie braku czystości, możliwość niecodziennej kąpieli, marna jakość jedzenia, spaceru zaledwie 1 godzinna dziennie) były jednak dla wnioskodawcy trudne do zniesienia

- przede wszystkim psychicznie. Negatywne odczucia psychiczne potęgowane były również przez wagę zarzutów stawianych wnioskodawcy (zagrożenie nawet dożywotnim pozbawieniem wolności). W okresie tymczasowego aresztowania D. Ś. korzystał wprawdzie z widzeń ze swoją partnerką M. K. i synem B., niemniej częstotliwość tych widzeń oraz czas ich trwania skutkowały tym, że syn wnioskodawcy przestał go rozpoznawać i zaczął się go bać. Świadomość wagi zarzutów stawianych wnioskodawcy (i zagrożenia karą) skutkowałą negatywnymi przeżyciami D. Ś. – obawami o los jego rodziny, trwałość związku z M. K., cierpieniami związanymi z relacją z małym synem. W związku z okresem stosowania tymczasowego aresztowania (trzydzieści miesięcy) D. Ś. został pozbawiony możliwości obserwowania rozwoju swojego syna w okresie

	<p>pomiędzy 10 a 23 miesiącem jego życia. Nie mógł również spędzić z rodziną Świat Bożego Narodzenia, nie mógł uczestniczyć w uroczystości Chrztu swojego syna (odbyła się ona 24 kwietnia 2017r.; była wcześniej zaplanowana i nie została odwołana z uwagi na przeświadczenie M. K. i wnioskodawcy, że sprawa „zostanie szybko wyjaśniona” i wnioskodawca opuści areszt. Cierpienia psychiczne wnioskodawcy podczas tymczasowego aresztowania potęgowała również okoliczność, że jego partnerka – M. K. przeszła w związku z zaistniałą sytuacją załamanie psychiczne i popadła w depresję.</p>			
<p>Zeznania M. K.</p> <p>Historia choroby z poradni zdrowia psychicznego dot. M. K.</p> <p>Kopia artykułu prasowego dot. sprawy, w której był tymczasowo</p>	<p>65-67</p> <p>18-33</p> <p>34-35</p>			

aresztowany wnioskodawca				
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
-----	-----	-----	-----	
4. ocena DOWODÓW				
2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
3.1.1-3.1.3	zeznania wnioskodawcy D. Ś.	uznane w całości za wiarygodne - z uwagi na ich konsekwencję, logiczność, zgodność z zasadami doświadczenia życiowego oraz korelację z zeznaniem M. K. oraz zgromadzoną dokumentacją		
zeznania świadka M. K.	uznane w całości za wiarygodne - z uwagi na ich konsekwencję, logiczność, zgodność z zasadami doświadczenia życiowego oraz korelację z zeznaniem D. Ś.			

	oraz zgromadzoną dokumentacją		
dołączone akta Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. XVI K 16/18	uznane za w pełni przydatne - sporządzone przez organ do tego uprawniony		
3.1.1.	Umowa o pracę zawarta przez wnioskodawcę	dokument uznany za w pełni przydatny, niekwestionowany przez żadną ze stron	
3.1.3	Historia choroby z poradni zdrowia psychicznego dot. M. K.; Kopia artykułu prasowego dot. sprawy, w której był tymczasowo aresztowany wnioskodawca	Dokumenty uznane za w pełni przydatne, niekwestionowane przez żadną ze stron	
0.1.4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów 0.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
-----	-----	-----	-----
3. PODSTAWA PRAWNA			

Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
1.	art.552§4 k.p.k.	art.481§1 k.c.	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
<p>Zgodnie z art.552§4 k.p.k. w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania przysługuje odszkodowanie i zadośćuczynienie. Za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie uznaje się m.in. takie, które zostało zastosowane w sprawie, w której następnie został wydany wyrok uniewinniający.</p> <p>Odsetki od sumy pieniężnej stanowiącej odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagana i dlatego odsetki przysługują od dnia uprawomocnienia się wyroku. (uchwała SN. z dnia 10</p>			

grudnia 1991 r., I KZP 35/91)			
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	art.552§4 k.p.k.	art.481§1 k.c.	
Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Zgodnie z art.552§4 k.p.k. w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania przysługuje odszkodowanie i zadośćuczynienie. Za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie uznaje się m.in. takie, które zostało zastosowane w sprawie, w której następnie został wydany wyrok uniewinniający. Odsetki od sumy pieniężnej stanowiącej odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie lub tymczasowe aresztowanie są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagana i dlatego odsetki przysługują od dnia			

<p>uprawomocnienia się wyroku. (uchwała SN. z dnia 10 grudnia 1991 r., I KZP 35/91</p>			
<p>4. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA</p>			
<p>Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia</p>			
<p>Odszkodowanie</p>			
<p>1.</p>	<p>Kwota główna</p>	<p>Odsetki</p>	
	<p>Odszkodowanie, która winno być zasądzone na rzecz D. Ś. to kwota 9.750 zł, a składa się na nią suma utraconych zarobków (udokumentowanych przez wnioskodawcę) liczonych za okres 13 miesięcy trwania tymczasowego aresztowania, przy czym z kwoty tej potrącono 25% wyliczonego wynagrodzenia uwzględniając w ten sposób koszty utrzymania / wyżywienia, które nie poniósł wnioskodawcy w związku z osadzeniem w aresztach śledczych. Kwota należnego</p>	<p>Odsetki od odszkodowania są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagana i dlatego odsetki przysługują od dnia uprawomocnienia się wyroku.</p>	

	była bezsporna pomiędzy stronami.		
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
	<p>D. Ś. wnosił o zasądzenie na jego rzecz kwoty 730.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Prokurator uznawał żądanie za zasadne do kwoty 150.000 zł.</p> <p>W ocenie Sądu, kwotę zadośćuczynienia, która winna być zasądzona na rzecz wnioskodawcy była kwota 500.000 zł.</p> <p>Jest rzeczą oczywistą, że stosowanie środków przymusu w postaci zatrzymania i tymczasowego aresztowania skutkowało w wypadku D. Ś. naruszeniem jego dobra osobistego w postaci wolności. Okres naruszenia dobra wynosił w tym wypadku aż trzynaście miesięcy. Skutkiem zatrzymania i tymczasowego aresztowania D. Ś. było także naruszenie jego dobra osobistego, jakim jest część. D.</p>	<p>Odsetki od zadośćuczynienia są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagana i dlatego odsetki przysługują od dnia uprawomocnienia się wyroku</p>	

Ś. był pozytywnie postrzeganym i szanowanym człowiekiem w miejscu swego zamieszkania. Zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie D. Ś. bez wątpienia nadszarpnęło, jeśli nie zniszczyło jego dobre imię.

W realiach niniejszej sprawy D. Ś. był zatrzymany i tymczasowo aresztowany przez okres aż trzynastu miesięcy.

Dolegliwość wynikająca z zatrzymania i tymczasowego aresztowania była w niniejszej sprawie szczególnie wysoka – przede wszystkim wynikała ona z tego, że D. Ś. był podejrzany, a następnie oskarżony m.in. o dwie zbrodnie kwalifikowane z art.13§1 k.k. w zw. z art.148§1 k.k., a zatem zagrożone dożywotnim pozbawieniem wolności.

Świadomość tak surowego zagrożenia karą, obawa o losy swojej partnerki i zaledwie 10-miesięcznego syna, osłabienie relacji zwłaszcza z synem,

który przestał
poznawać
wnioskodawcę,
nadwyrężenie relacji
rodzinnych oraz
sąsiedzkich
wnioskodawcy,
wreszcie
świadomość utraty
(bezpowrotnej)
możliwości
obserwowania
rozwoju swojego
dziecka
(zaobserwowania
pierwszych kroków,
pierwszych słów)
skutkowało
uznaniem, iż
krzywda doznana
przez D. Ś. była
szczególnie wysoka.

Suma
zadośćuczynienia
pieniężnego, mająca
rekompensować
krzywdę doznaną
przez tymczasowo
aresztowanego
winna być
„odpowiednia”.
Pojęcie to ma
wprawdzie
charakter
niedookreślony, tym
niemniej w
orzecznictwie
wskazuje się pewne
kryteria, którymi
należy kierować
się przy ustalaniu
wysokości
zadośćuczynienia, a
mianowicie to, że
musi ono mieć
charakter
kompensacyjny, a
więc winno
przedstawiać

odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę nie tylko czas trwania odosobnienia, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego środka, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, konieczność poddania się rygorom związanym z pobytem w warunkach izolacji, negatywną ocenę środowiska, utratę dobrego imienia. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy tymczasowo aresztowanego, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych.

W ocenie Sądu kwota 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, o zasądzenie której w niniejszej sprawie wnosił Prokurator, była kwotą rażąco niską. Należało sobie odpowiedzieć na pytanie - czy ktokolwiek z normalnie funkcjonujących obywateli naszego kraju uznałby - w przypadku gdyby to jego osobiście spotkało takie niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie jak D. Ś., który przez okres 13 miesięcy byłby odizolowany od rodziny, został pozbawiony możliwości obserwowania rozwoju swego dziecka, któremu by postawiono zarzuty dokonania m.in. dwóch zbrodni zagrożonych dożywotnim pozbawieniem wolności - iż kwota zaledwie 150.000 zł wynagradza mu krzywdę, której doznał. Życie D. Ś. na skutek tymczasowego aresztowania zastosowanego wobec jego osoby

	<p>legło w gruzach i kwota 500.000 zł zadośćuczynienia winna być uznana za taką, która pomoże wnioskodawcy na odbudowanie swojego życia. Żądanie wnioskodawcy przewyższające zasądzoną kwotę zadośćuczynienia w ocenie Sądu było jednak zbyt wygórowane.</p>	
<p>5. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>6. KOsztu procesu</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>3)</p>	<p>Zgodnie z art.554§4 k.p.k. postępowanie w sprawach określonych w rozdziale 58 k.p.k. jest wolne od kosztów sądowych.</p>	
<p>7. PODPIS</p>		
<p>Poznań, 16 października 2020r.</p>		

SSO Borowczak	Tomasz
------------------	--------

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować w kontrolce uzasadnień (z uwzględnieniem mojego urlopu wypoczynkowego w dniach 2-6 października 2020r.).
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:
 - prokuratorowi
 - pełnomocnikowi wnioskodawcy - adw. M. S.
3. przedłożyć z apelacją lub za 14 dni od doręczenia

SSO Tomasz Borowczak